

REYKJANESBÆR

LEIÐBEININGAR

FJARFUNDIR NEFNDA OG RÁÐA

I. Inngangur

Á 150. löggjafarþingi 2019-2020 var lagt fram frumvarp til laga um breytingu á sveitarstjórnarlögum (*neyðarástand í sveitarfélagi*) til að bregðast við óskum frá sveitarfélögum um að skapað verði svigrúm í sveitarstjórnarlögum til að bregðast við því neyðarástandi sem skapast hefur vegna COVID-19 veirusjúkdómsins.

Sveitarstjórnarlög hafa að geyma ítarleg ákvæði um stjórnsýslu sveitarfélaga. Lögunum er ætlað að tryggja ákveðna formfestu í stjórnsýslu og er veitt fremur lítið svigrúm í lögunum til að víkja frá þeim meginreglum. Má sem dæmi nefna að eingöngu er heimilt að nota fjarfundabúnað á fundum sveitarstjórna ef fjarlægðir í sveitarfélagi eru miklar eða samgöngur erfiðar.

Með lagafrumvarpinu var lagt til að sveitarstjórnir gætu brugðist skjótt við í krefjandi aðstæðum og meðal annars nýtt fjarfundarbúnað á fundum nefnda og ráða. Leiðbeiningar þessar innihalda hagnýtar upplýsingar sem snúa að undirbúningi og framkvæmd fundar nefnda og ráða hjá Reykjanesbæ og stöðu fundarmanna. Leiðbeiningar þessar byggja á [lagafrumvarpinu](#), [samþykktum lögum](#), [auglýsingu](#) um ákvörðun samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra dags. 18. mars 2020 og [leiðbeiningum](#) Sambands sveitarfélaga sem gefnar voru út af þessu tilefni.

II. Lög og reglur

Þann 17. mars 2020 voru samþykkt á Alþingi lög um breytingu á sveitarstjórnarlögum nr. 138/2011 (*neyðarástand í sveitarfélagi*). Samkvæmt 1. gr. laganna bætist nýtt ákvæði til bráðabirgða (til 31. desember 2020) við lögin. Samkvæmt ákvæðinu getur ráðherra ákveðið að sveitarstjórn sé heimilt að víkja tímabundið frá tilteknum skilyrðum ákvæða laganna, stjórnvaldsfyrirmælum settum á grundvelli þeirra og samþykktum sveitarfélags við stjórn sveitarfélags til að tryggja að sveitarstjórn sé starfshæf við neyðarástand og til að auðvelda ákvörðunartöku. Ráðuneytið skal birta ákvörðun þessa og skal hún gilda í fjóra mánuði í senn.

Á grundvelli þessa bráðabirgðaákvæðis birti ráðherra auglýsingu 18. mars 2020 um ákvörðun sína. Ákvörðunin snýr að notkun fjarfundarbúnaðar á fundum sveitarstjórna og hvernig heimilt er að taka ákvarðanir um þessa notkun. Samkvæmt ákvörðun ráðherra er sveitarstjórnnum heimilt að taka eftirfarandi ákvarðanir:

- Að nota fjarfundarbúnað á fundum sveitarstjórnar og nefndum sveitarfélagsins, án þess að fjarlægðir séu miklar, samgöngur innan sveitarfélags séu erfiðar eða mælt sé fyrir um notkun slíks búnaðar í samþykktum sveitarfélagsins.

- Að ákveða að engin takmörk verði á fjölda fundarmanna sem taka þátt í fundum sveitarstjórnar og nefndum sveitarfélagsins í fjarfundarbúnaði.
- Að ákveða að valdsvið nefnda verði með öðrum hætti en mælt er fyrir um í samþykktum sveitarfélagsins.
- Að fela fastanefnd eða einstökum starfsmönnum fullnaðarafgreiðslu tiltekinna mála sem varða ekki verulega fjárhag sveitarfélags og lög eða eðli máls mæla ekki sérstaklega gegn, þrátt fyrir að kveðið sé á um annað í samþykktum sveitarfélagsins.
- Að ákveða að staðfesting fundargerða sveitarstjórnar verði með öðrum hætti en mælt er fyrir um í 10 og 11. gr. leiðbeininga innanríkisráðuneytisins, frá 15. janúar 2013, um ritun fundargerða, nr. 22/2013.

Bæjarstjórn Reykjanesbæjar hefur tekið ákvörðun í samræmi við framangreinda auglýsingu ráðherra sem byggir á framangreindu bráðabirgðalagaákvæði. Ákvörðun bæjarstjórnar lýtur nánar tiltekið að heimild til þess að nota fjarfundarbúnað á fundum sveitarstjórnar og nefndum Reykjanesbæjar.

III. Framkvæmd fjarfunda

Tæknileg atriði

Reykjanesbær notar hópinnukerfið TEAMS (hluti af Office 365 hugbúnaðinum) á fjarfundum nefnda og ráða. Fulltrúar í ráðum og nefndum bera ábyrgð á því að hafa hugbúnaðinn uppsettan fyrir fundi og geta leitað til þjónustu & þróunar hjá Reykjanesbæ varðandi aðstoð við uppsetningu og notkun hugbúnaðarins.

Fundir bæjarstjórnar skulu áfram teknir upp í hljóð og mynd og skal upptakan gerð aðgengileg eftir að fundi lýkur. Þá skal leitast við að streyma fundunum beint á vefnum.

Boðun og undirbúningur fjarfunda

Boðun funda nefnda og ráða skal vera í samræmi við ákvæði bæjarmálasamþykktar og erindisbréfa viðkomandi nefnda og ráða. Tekið skal fram í fundarboðinu ef um er að ræða fjarfund.

Áður en nefnd eða ráð fundar í fyrsta skipti í gegnum fjarfundarbúnað er mælt til þess að haldinn verði undirbúningsfundur þar sem nefndarmenn og starfsmenn prófi fundarkerfi þannig að tryggt sé að allir kunnu á þau tæknilegu atriði sem nauðsynleg eru til þess að fjarfundur geti verið árangursríkur.

Mikilvægt er að opna fundinn tímanlega áður en fundur hefst svo allir fundarmenn geti komið sér fyrir og tryggt að allur búnaður virki. Gott viðmið er að opna fund 20-30 mínútum áður en fundur hefst og að fundarmenn skrái sig inn 10-15 mínútum áður en fundur hefst.

Framkvæmd fjarfunda

Fundarstjórn og fundarskipulag skal vera í eins miklu samræmi við bæjarmálasamþykkt og erindisbréf viðkomandi nefndar eins og kostur er miðað við aðstæður hverju sinni. Ef misræmi er í framkvæmd fjarfundar og ákvæðum bæjarmálasamþykktar þá skulu leiðbeiningar þessar gilda, enda er um að ræða tímabundna lagaheimild sem felur í sér undanþágu á formkröfum sveitarstjórnarlaga og bæjarmálasamþykktar.

Fundarstjóri stýrir umræðum fundarins og geta fundarmenn beðið um orðið í gegnum spjallþráð (e.chat). Mælt er til þess að þeir fundarmenn sem ekki hafa orðið séu með slökkt á hljóðnema (e. mute) þannig að hljóðtruflanir verði í lágmarki á meðan fundi stendur.

Hvatt er til þess að fundarstjóri hafi tvo skjái, þannig að hann geti fylgst með fundinum á öðrum skjánum sem og spjallþræði til að fylgjast með hver vill orðið en nota hinn skjáinn fyrir fundargögn er skoða þarf meðan á fundi stendur.

Fundarstjóri fundar nefndar eða ráðs sem fjallar um viðkvæm persónulega málefni hefur heimild til þess að óska eftir því að fundarmenn staðfesti að enginn óviðkomandi geti hlýtt á það sem fram fer á fundinum.

Mælt er til þess að fundarstjóri geti einbeitt sér að fundarstjórn en að einhver annar fundarmaður sjái um að deila fundargögnum á skjá ef það á við.

Fundarmenn eru hvattir til þess að mæta vel undirbúnir á fund og afhenda fundarstjóra og fundarritara minnispunkta og bókanir í gegnum spjallþráð eða skjalahólf TEAMS hugbúnaðarins.

Í lok fundar skal fundargerð deilt með fundarmönnum á skjá og lesin yfir. Þegar allir fundarmenn eru samþykkið ber fundarmönnum að senda samþykki sitt í tölvupósti til fundarritara þar sem fram kemur að þeir staðfesti fundargerð fundarins. Koma skal fram númer fundar, heiti nefndar/ráðs og nafn þess er staðfestir fundargerðina. Frágangur fundargerðar ásamt tölvupóstum er staðfesta fundargerð skal vera með sama hætti og venjulega.

IV. Hagnýtar leiðbeiningar fyrir fundarmenn á fjarfundum

Tryggið að netsamband sé gott, að tölvubúnaður og heyrnartól séu fullnægjandi. Besta mögulega framkvæmd er að hafa tvo tölvuskjái þannig að hægt sé að hafa fundinn á einum skjá en fundargögn á öðrum skjá. Einnig er hægt að skipta skjánum í tvennt. Æskilegt er að vera með góð heyrnartól sem einnig eru með hljóðnema.

Notið myndarvél til staðfestingar á því að réttir fundarmenn séu að sitja fundi. Best er að staðsetja myndarvél í augnhæð.

Sé um lokaðan fund að ræða, sérstaklega fund þar sem trúnaðarmál eru rædd s.s. barnaverndarmál, er besta mögulega framkvæmd að hver og einn fundarmaður snúi myndavél í hring um herbergið til staðfestingar á því að enginn annar sé til staðar er getur heyrt það sem fer fram á lokuðum fundi. Gæta skal að því að jafnvel þótt fundarmenn noti heyrnartól þá heyrir tal þeirra til allra sem eru í sama rými.

Best er að hafa ljós fyrir framan fundarmenn eða til hliðar en ekki sterkabaklýsingu. Vel upplýst herbergi er æskilegt svo fundarmenn geti auðveldlega séð við hvern er verið að tala.

Fjarfundir bjóða upp á þann möguleika að fundarmenn geta sótti fundi heiman frá sér. Þó er æskilegt að fundarmenn reyni eftir bestu getu að vera snyrtilega klæddir og umhverfið sem sést í mynd sé snyrtilegt, sérstaklega þegar um er að ræða sveitarstjórnarfundir sem eru opnir fundir.

V. Gildistaka

Leiðbeiningar þessar hafa verið samþykktar í bæjarstjórn Reykjanesbæjar og taka gildi þann **xx.** mars 2020.